

Remissvar

Dnr 2022-526

2023-02-01

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling – höjt tak för avdraget

Fi2022/03156

SAMMANFATTNING

Förslaget innebär att det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige ska höjas från 600 000 kronor till 1,5 miljoner kronor per månad.

Konjunkturinstitutet anser att promemorian över lag är välskrivnen, men att motiven bakom den föreslagna reformen kan klargöras. Dessutom framgår inte tydligt av konsekvensanalysen hur förslaget förväntas uppfylla det i promemorian angivna syftet.

ANGÅENDE MOTIVET TILL STÖDET OCH DESS UTFORMNING

Det finns flera statliga stöd till forskning och utveckling (FoU) idag, varav den befintliga nedsättningen av arbetsgivaravgifter är ett. Syftet med förslaget är, enligt promemorian, att understödja företagets möjligheter att bedriva forskning och utveckling. Det framgår dock inte av promemorian varför den föreslagna förstärkningen av den redan befintliga nedsättningen, vilken uppskattas påverka 20–30 företag, är det mest ändamålsenliga sättet att uppnå detta.

Vidare motiveras inte den valda taknivån i promemorian. Det föreliggande förslaget beräknas öka nedsättningen för ca 20–30 företag per månad samtidigt som endast 3–5 företag beräknas ha lönekostnadsunderlag som delvis exkluderas med den föreslagna taknivån. Hur avvägningen gjorts mellan kostnader och vinster för den nivån framgår inte av promemorian.

FÖRSLAGET KAN ÖKA SYSSELSÄTTNINGEN BLAND PERSONER SOM ARBETAR MED FORSKNING OCH UTVECKLING

Konjunkturinstitutet delar bedömningen att den ytterligare nedsättningen ökar efterfrågan på personer som arbetar med FoU relativt personer med andra arbetsuppgifter och att efterfrågan på arbetskraft i målgruppen kan förväntas öka på kort sikt. Detta eftersom löner är trögrörliga. En intressant referens i sammanhanget är en ny studie från Tillväxtanalys som indikerar att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna har gjort att företag har anställt fler forskare.¹

¹ Stavlöt, U. och Svensson, R. (2022), "Evaluation of the R&D tax incentives in Sweden", WP 2022:1, Tillväxtanalys.

Vad gäller förslagets effekter på löner bedömer Konjunkturinstitutet att den ytterligare nedsättningen sannolikt inte märkbart påverkar lönebildningen i ekonomin som helhet. Detta då relativt få företag och sysselsatta bedöms påverkas av förslaget (enligt promemorian rör det sig om uppskattningsvis 24 företag per månad i genomsnitt). Konjunkturinstitutet delar promemorians bedömning att det är osäkert om nedsättningen övervältras fullt ut på den grupp som arbetar med FoU. Det är dock rimligt att tänka sig att den ökade vinst som företagen får på kort sikt till följd av den ytterligare nedsättningen kan komma fler inom företaget till del. Exempelvis genom ökade lönekrav även bland andra grupper eller normer om likvärdiga löneökningar inom företagen. Saez m.fl (2019)² finner exempelvis att den tidigare nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga i Sverige ledde till ökade löner för samtliga som arbetade inom företag med många unga, och inte bara till ökade löner för de unga. En sådan utveckling skulle i detta fall innebära att den relativa arbetskostnaden för FoU-personal minskar och att sysselsättningen i gruppen därmed kan förväntas öka relativt andra grupper även på något längre sikt.

DET KAN TYDLIGGÖRAS PÅ VILKET SÄTT FÖRSLAGET FÖRVÄNTAS UPPFYLLA SITT SYFTE

Den viktigaste kanalen för att uppnå en ökad mängd FoU med förslaget beskrivs i avsnittet ”syfte och alternativa åtgärder” som en ökning av sysselsättningen bland personer som arbetar med FoU. Sysselsättningsökningen förväntas vidare ske genom att företagens kostnader för att bedriva sådan verksamhet minskar. Av konsekvensanalysen framgår dock att förslaget inte förväntas medföra några långsiktigt positiva effekter på efterfrågan på personer som arbetar med FoU. En tolkning av denna analys är att förslaget inte förväntas leda till någon förändring av den relativa arbetskostnaden för målgruppen och därmed inte heller till positiva effekter för sysselsättningen i gruppen. Det är således otydligt på vilket sätt förslaget förväntas uppfylla sitt syfte.

Konjunkturinstitutet menar att det är sannolikt att nedsättningen leder till att efterfrågan på FoU ökar även på längre sikt. Dels gynnas FoU-intensiva företag relativt andra företag, dels är det möjligt att nedsättningen inte helt övervältras på målgruppen. Det bör i sammanhanget nämnas att det inte är sannolikt att förslaget påverkar den långsiktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet. Detta då företag som inte berörs av nedsättningen kan få svårare att konkurrera och dels för att nedsättningen kan minska den relativa efterfrågan på andra yrkesgrupper.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Albin Kainelainen. Föredragande har varit Maria Gustafsson.

Albin Kainelainen
Generaldirektör

² Saez, E., Seim, D. och Schoefer, B. (2019), "Payroll taxes, firm behavior, and rent sharing: Evidence from a young workers' tax cut in Sweden". *American Economic Review*, 109, sid. 1717-1763.